

25. februar 2014

Kære Manu Sareen

Først hjertelig tillykke med dit nye spændende ministerium. Vi glæder os til, at din forståelse for menneskers forskellighed og din utrættelige energi også bliver brugt på de store opgaver, der venter på socialområdet.

Vi vil med denne henvendelse henlede din opmærksomhed på de massive problemer, der eksisterer i ankesystemet. Vi håber, at du er enig med os i, at:

- det er urimeligt, at den stærke part (kommunerne) kan tjene penge på at behandle den svage part (borgeren) dårligere end loven tillader.
- det er urimeligt, at et menneske kan gå og vente så længe på den nødvendige hjælp, hun har krav på, at hun er nødt til at belaste sig selv i sådan en grad, at hendes funktionsevne bliver yderligere nedsat.

Desværre viser konkrete sager, at det er sådan ankesystemet fungerer i dag.

Konkret sag fra Horsens

I en konkret sag blev en kvinde i 30'erne i slutningen af 2011 frataget sin hjælperordning efter servicelovens § 96 af Horsens Kommune. For at få hverdagene til at fungere søgte kvinden om hjælp efter andre paragraffer i serviceloven. Det fik hun afslag på 10. maj 2012. Afslaget blev anket, men kommunen fastholdt sin afgørelse i genvurderingen dateret 26. juni 2012.

Efter flere rykkere kom der 14. marts 2013 svar fra det daværende Sociale Nævn. Nævnet hjemviste kommunens afgørelse og pegede på nye paragraffer i serviceloven, som kommunen også skulle være opmærksomme på.

Vi kan her tilføje, at godt nok har vi Retssikkerhedslovens § 5, der siger, at kommuner skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning. Men i virkelighedens verden fungerer det ikke. Det har vi også en stribe eksempler på.

I den konkrete sag fra Horsens aftalte kvinden med den kommunale sagsbehandler, at hun sammen med Muskelsvindfonden ville skrive vores opfattelse af, hvordan de paragraffer Det Sociale Nævn pegede på, kunne bruges i hendes konkrete sag. Da kommunen 1. juli 2013 igen traf afgørelse i sagen undlad man fuldstændig at forholde sig til de paragraffer både Det Sociale Nævn, borgeren selv og Muskelsvindfonden havde peget på. Vi anker igen og peger på, at kommunen ikke har forholdt sig til de paragraffer Det Sociale Nævn pegede på i sin afgørelse. Det overhører Horsens Kommune endnu en gang og sender sagen videre til Ankestyrelsen (Det Sociale Nævn er i mellemtiden blevet nedlagt). 28. august modtager vi et brev fra Ankestyrelsen om, at de har modtaget vores klage.

17. januar 2014 træffer Ankestyrelsen afgørelse. De hjemviser igen sagen. Begrundelsen for hjemvisningen er blandt andet, at kommunen ikke har behandlet kvindens ansøgninger om hjælp i overensstemmelse med den sociale lovgivning.

Når kommunen som første instans, end ikke har undersøgt, hvordan de nævnte paragraffer kan anvendes i forhold til kvinden, har Ankestyrelsen i sagens natur ikke det nødvendige grundlag til at ændre afgørelsen. Derfor havde Ankestyrelsen ikke anden mulighed end endnu en hjemvisning.

10. februar kommer så en lakonisk mail fra sagsbehandleren i Horsens Kommune. Hun skriver, at kommunen tager Ankestyrelsens afgørelse til efterretning, og at hun derfor har sendt kvindens ansøgning om hjælp videre til tre forskellige sagsbehandlere, som så kan starte forfra ud fra hver sin paragraf i serviceloven. Tilbage står en kvinde og kan vente meget længe endnu på at få den hjælp, hun har manglet i over 2 år.

Generelle problemer i ankesystemet

Vi kan udførligt dokumentere de beskrevne sagsforløb med diverse anker og afgørelser. Men henvendelsen til dig handler ikke om at skride ind i enkeltsager. Vores pointe er, at ankesystemet har generelle og alvorlige defekter, når den slags sager sker og vil fortsætte med at ske.

Vi kan kort nævne, at Muskelsvindfonden aktuelt også er involveret i en anden sag, hvor Ankesystemets langsommelighed har alvorlige konsekvenser for borgeren. En kørestol til kørestolshockey gik i efteråret 2011 i stykker. Borgeren søgte straks om en ny, men det er lykkedes kommunen og ankesystemet i fællesskab at trække den sag så meget i langdrag, at der endnu ikke er en endelig afgørelse på, om borgeren har ret til den kørestol, der gør ham i stand til at dyrke den sport, han inden da havde dyrket i 15 år. Det har blandt andet alvorlige sociale konsekvenser for borgeren. I den konkrete sag har kommunen undervejs brugt fire forskellige forklaringer på, hvorfor de har givet afslag. Sagen har to gange været hjemvist til kommunen, men endnu er der altså ingen afklaring i ankesystemet.

Tjener penge på at bryde loven

Realiteten er, at eksempelvis Horsens Kommune i sagen med kvinden i 30'erne tjener massevis af penge på at undlade at følge loven. Alt den hjælp de i over 2 år har skåret væk på et forkert grundlag, kommer de aldrig til at erstatte. Det eneste kommunerne risikerer ved ikke at overholde loven er jo, at de på et senere tidspunkt bliver pålagt at overholde loven. Muskelsvindfonden har kendskab til flere sager, hvor kommuner har sparet over en kvart million pr sag på ikke at overholde loven. Det mener Muskelsvindfonden selvfølgelig ikke er hensigtsmæssige incitament. Derfor vil vi bede socialministeren overveje at pålægge kommunerne, at indbetale ulovligt sparede midler til en pulje, som efterfølgende udloddes til området. Det bør også overvejes om man i lighed med andre områder skal have mulighed for i klare gentagelsestilfælde at idømme de ansvarlige en personlig bod. Det lyder måske meget alvorligt. Det er det også for de mennesker, der rammes af kommunernes ulovlige praksis.

Alvorlige konsekvenser for borgerne

For mens der altså er økonomiske incitament for kommunerne til at undlade at følge loven, så er konsekvenserne alvorlige for de borgere, der ikke får den påkrævede hjælp.

Den lange periode med manglende hjælp til kvinden i 30'erne har desværre betydet, at hun har udviklet slidgigtsforandringer i nakken. En speciallæge går så langt som at skrive, at den nuværende situation med manglende hjælp betyder, at kvindens arme, skuldre og ryg belastes i en sådan grad, at det på sigt vil gøre det umuligt for kvinden at opretholde sin nuværende funktionsevne og bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Speciallægen tilføjer, at hvis kvinden skal bevare sit nuværende funktionsniveau, skal der sættes ind med omfattende hjælpeforanstaltninger. Foreløbig er den lægelige vurdering altså kun blevet mødt med endnu en hjemvisning og fornyet ventetid.

Psykisk er de lange perioder uden afklaring på, hvordan ens hverdag i fremtiden har mulighed for at hænge sammen også hårde. For Kvinden i Horsens Kommune resulterede det blandt andet i, at hun udviklede mavesår, som også har negativ betydning for hendes funktionsevne.

Ressourcer til ankesystemet

Vi er bekendt med, at Ankesystemet blev omorganiseret i 2013. Man kan argumentere med, at ændringer lige skal have lov til at virke. Det er dog et svært argument at bruge overfor de konkrete mennesker, som mangler nødvendig hjælp i hverdagen, mens de venter på et langsommeligt ankesystem. Derfor skal der også lyde en klar og kraftig opfordring til ministeren, om at sikre de nødvendige ressourcer til ankesystemet, så de negative effekter af den voldsomme ventetid, som aktuelt findes, kan minimeres.

Venlig hilsen
Thomas Krog
Rådgiver, Muskelsvindfonden
thkr@muskelsvindfonden.dk